

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 2266

Warszawa, 2 lipca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 36 posiedzeniu w dniu 2 lipca 2009 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw
Dziecka oraz niektórych innych ustaw**

wraz z projektem tej ustawy.

W załączeniu przesyłam również informację Komitetu Integracji Europejskiej o pozostawaniu projektu ustawy poza obszarem prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Mieczysława Augustyna do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Bogdan Borusewicz

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 lipca 2009 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw
Dziecka oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie upoważnia senatora Mieczysława Augustyna do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 oraz z 2008 r. Nr 214, poz. 1345) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Rzecznik promuje i upowszechnia prawa dziecka oraz metody ich ochrony.";

2) w art. 7 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

"6. Okres zatrudnienia na stanowisku Rzecznika Praw Dziecka zalicza się do stażu pracy, od którego zależą wszelkie uprawnienia pracownicze uzależnione od czasu pracy, w tym także uprawnienia szczególne wynikające z zatrudnienia w określonym zawodzie, branży lub zakładzie pracy.";

3) w art. 10 w ust. 1:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a-2c w brzmieniu:

"2a) zgłosić udział w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętym na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich lub w sprawie skargi konstytucyjnej, dotyczących praw dziecka oraz brać udział w tym postępowaniu,

2b) występować z wnioskami do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych dotyczących praw dziecka, budzących wątpliwości w praktyce lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie,

2c) wnieść kasację albo skargę kasacyjną od prawomocnego orzeczenia, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach,"

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) żądać wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa ścigane z urzędu,".

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, ustawę z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym i ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 398¹ otrzymuje brzmienie:

"Art. 398¹. § 1. Od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Wniesienie skargi kasacyjnej przez stronę wyłącza – w zaskarżonym zakresie - wniesienie skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka.";

2) w art. 398³ § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Prokurator Generalny może oprzeć skargę kasacyjną na podstawach określonych w § 1, jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, Rzecznik Praw Obywatelskich - jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, a Rzecznik Praw Dziecka – jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i poz. 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i poz. 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr

dziecka a Rzecznik Praw Dziecka – jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka i wymaga tego ochrona interesu publicznego.";

3) w art. 398⁵ § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka wynosi sześć miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem - od chwili doręczenia orzeczenia stronie.";

4) w art. 398⁷ w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"W razie wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka odpowiedź na skargę mogą wnieść obydwie strony.";

5) art. 398¹⁸ otrzymuje brzmienie:

"Art. 398¹⁸. W razie wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka koszty procesu w postępowaniu kasacyjnym podlegają wzajemnemu zniesieniu.";

6) art. 424² otrzymuje brzmienie:

"Art. 424². W wypadkach określonych w art. 424¹ § 1 i 2 skargę może wnieść także Prokurator Generalny, jeżeli niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, Rzecznik Praw Obywatelskich, jeżeli niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, albo Rzecznik Praw Dziecka, jeżeli niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia praw dziecka i wymaga tego ochrona interesu publicznego.";

7) art. 424⁷ otrzymuje brzmienie:

"Art. 424⁷. Po doręczeniu skargi stronie przeciwnej, a gdy skargę wniósł Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka - obydwu stronom, sąd przedstawia niezwłocznie akta sprawy Sądowi Najwyższemu.".

Art. 3.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 521 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje § 2 w brzmieniu:
"§ 2. Rzecznik Praw Dziecka może wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie, jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka i wymaga tego ochrona interesu publicznego.";
- 2) w art. 524 § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Terminu do wniesienia kasacji, wskazanego w § 1, nie stosuje się do kasacji wnoszonej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka.";
- 3) w art. 526 § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Jeżeli kasacja nie pochodzi od prokuratora, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym."

Art. 4.

W ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 27 w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
"9) Rzecznik Praw Dziecka, jeżeli zgłosił udział w postępowaniu wszczętym na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich lub w postępowaniu w sprawie skargi konstytucyjnej dotyczącej praw dziecka.";
- 2) w art. 51 otrzymuje brzmienie:
"Art. 51. 1. O wszczęciu postępowania Trybunał informuje Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka; art. 33 stosuje się odpowiednio.
2. Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka może, w terminie 60 dni od otrzymania informacji, zgłosić udział w postępowaniu.";

Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571 i Nr 69, poz. 592 i 593.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171 i Nr 68, poz. 585.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417 oraz z 2009 r. Nr 56, poz. 459.

3) w art. 52 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Uczestnikami postępowania przed Trybunałem są: skarżący, organ, który wydał zakwestionowany akt normatywny, albo Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, jeżeli Rada Ministrów wyznaczyła Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa do reprezentowania Rady Ministrów lub ministrów w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, i Prokurator Generalny; uczestnikiem jest również Rzecznik Praw Obywatelskich, jeżeli zgłosił swój udział w postępowaniu oraz Rzecznik Praw Dziecka Rzecznik Praw Dziecka, jeżeli zgłosił udział w postępowaniu wszczętym na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich lub w postępowaniu w sprawie skargi konstytucyjnej dotyczącej praw dziecka."

Art. 5.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 Nr 133, poz. 848, Nr 214, poz. 1344 i Nr 237, poz. 1651) w art. 110 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Kasację w sprawach o wykroczenia może wnieść wyłącznie Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich, a w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych także Naczelny Prokurator Wojskowy oraz w sprawach naruszenia praw dziecka - Rzecznik Praw Dziecka, jeżeli wymaga tego ochrona interesu publicznego."

Art. 6.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1277, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 otrzymuje brzmienie:

"Art. 8. § 1. Prokurator i Rzecznik Praw Obywatelskich mogą wziąć udział w każdym toczącym się postępowaniu, a także wnieść skargę, skargę kasacyjną, zażalenie oraz skargę o wznowienie postępowania, jeżeli według ich oceny wymagają tego ochrona praworządności lub praw człowieka i obywatela. W takim przypadku przysługują im prawa strony.

§ 2. Rzecznik Praw Dziecka może wziąć udział w każdym toczącym się postępowaniu, a także wnieść skargę, skargę kasacyjną, zażalenie oraz skargę o wznowienie postępowania, jeżeli według jego oceny wymaga tego ochrona

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 169, z 2005 Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417 i Nr 250, poz. 2118, z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1563 i Nr 217, poz. 1590, z 2007

praw dziecka i interesu publicznego. W takim przypadku przysługują mu prawa strony.";

2) w art. 50 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Uprawnionym do wniesienia skargi jest każdy, kto ma w tym interes prawny, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka oraz organizacja społeczna w zakresie jej statutowej działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.";

3) w art. 52 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Skargę można wnieść po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jeżeli służyły one skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym w sprawie, chyba że skargę wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka.";

4) w art. 53 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka mogą wnieść skargę w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie indywidualnej, a w pozostałych przypadkach w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie aktu lub podjęcia innej czynności uzasadniającej wniesienie skargi. Termin ten nie ma zastosowania do wnoszenia skarg na akty prawa miejscowego organów jednostek samorządu terytorialnego i terenowych organów administracji rządowej.";

5) art. 92 otrzymuje brzmienie:

"Art. 92. § 1. Postępowanie przed sądem toczy się z udziałem prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Obywatelskich, jeżeli wnieśli skargę albo gdy zgłosili swój udział w postępowaniu przed sądem.

§ 2. Nieobecność prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka na rozprawie nie wstrzymuje rozpoznania sprawy przez sąd.";

6) w art. 173 § 2 otrzymuje brzmienie:

" 2. Skargę kasacyjną może wnieść strona, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka po doręczeniu im odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.";

7) w art. 175 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli skargę kasacyjną sporządza sędzia, prokurator, notariusz, radca Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, będący stroną, jej przedstawicielem lub pełnomocnikiem albo jeżeli skargę kasacyjną wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka.";

8) w art. 177 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej dla stron wiąże również prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka. Jeżeli jednak orzeczenia nie doręcza się stronie prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka mogą w terminie trzydziestu dni od dnia wydania orzeczenia wystąpić o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i wnieść skargę kasacyjną w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.";

9) w art. 239 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka;"

10) w art. 264 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 2, Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, a uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 3, na podstawie postanowienia składu orzekającego.".

Art. 7.

W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.⁶⁾) w art. 60 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Rzecznik Praw Obywatelskich i Prokurator Generalny oraz, w zakresie swojej właściwości, Rzecznik Praw Dziecka, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Ubezpieczonych.".

Art. 8.

W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.⁷⁾) w art. 96 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Pacjenta i Rzecznik Praw Dziecka;".

Art. 9.

z 2009 r. Nr 53, poz. 433.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 56, poz. 459.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 126, poz. 876, z 2007 r. Nr 21, poz. 123, Nr 82, poz. 560, Nr 123, poz. 849, Nr 125, poz. 873 i Nr 191, poz. 1371, z 2008 r. Nr 228, poz. 1524 i Nr 234, poz. 1571 i 1572 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156 i Nr 76, poz. 641.

1. Przepisy ustawy stosuje się począwszy od kadencji Rzecznika Praw Dziecka trwającej w dniu wejścia w życie ustawy.
2. Przepis art. 7 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się również do osób, które zajmowały stanowisko Rzecznika Praw Dziecka przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy nawiązuje do poprawek Senatu wniesionych do poprzedniej nowelizacji ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 oraz z 2008 r. Nr 214, poz. 1345), dokonanej ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 214, poz. 1345).

Przedstawiona regulacja wzmacnia kompetencje Rzecznika Praw Dziecka poprzez przyznanie mu stosownych uprawnień do udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz występowania do Sądu Najwyższego o wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce lub wywołujących rozbieżności w praktyce, a także wnoszenia kasacji albo skargi kasacyjnej. Propozycje tych zmian uwzględniają zakres właściwości urzędu Rzecznika Praw Dziecka. Możliwości skutecznego działania Rzecznika zapewniają zmiany w przepisach: Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.), ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1277, z późn. zm.) i ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.). Wprowadza się także zmianę do ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.), która wyłącza Rzecznika Praw Dziecka z kręgu podmiotów podlegających obowiązkowi uiszczania kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym (analogicznie jak prokuratora i Rzecznika Praw Obywatelskich).

Projekt zawiera również (art. 1 pkt 3 lit. b) doprecyzowanie przyznanego Rzecznikowi Praw Dziecka uprawnienia do żądania wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa, uściślając, że są to przestępstwa ścigane z urzędu. Pozostawienie tego uregulowania bez proponowanego dookreślenia sugeruje, że chodzi o wszystkie przestępstwa, czyli zarówno publicznoskargowe (ścigane z urzędu), jak i prywatnoskargowe. Przepis w redakcji przyjętej przez Sejm po nowelizacji dokonanej w październiku 2008 r. będzie mógł mieć zastosowanie jedynie do przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, i to tylko tych, co do których nie jest wymagany wniosek o ściganie. Zmiana zawarta w projekcie zapewnia zgodność ustawy z zasadami prawa karnego materialnego oraz procedury karnej.

Ważnym odniesieniem wzmacniającym pozycję Rzecznika jest przedkładana w toku prac senackich propozycja zaliczenia okresu zajmowania stanowiska Rzecznika do stażu pracy, od którego zależą wszelkie uprawnienia pracownicze uzależnione od czasu pracy, w tym także uprawnienia wynikające z zatrudnienia w określonym zawodzie, branży lub zakładzie pracy (art. 1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2). Mając na względzie szeroki zakres zawodów, spośród których może być wyłoniąca osoba Rzecznika proponowany przepis zabezpiecza ją przed ewentualną utratą owych uprawnień ze względu na dokonany przez Parlament wybór. Podobne regulacje znajdują się nie tylko w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2199, z późn. zm.), ale także w innych ustawach np. w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.). Skoro analogiczne przepisy zabezpieczają prawa pracownicze innych osób wykonujących np. funkcje kuratora oświaty, tym bardziej tego typu rozwiązanie powinno mieć zastosowanie wobec Rzecznika Praw Dziecka.

Ponadto, zawarte w art. 1 pkt 1, zadanie Rzecznika, polegające na promowaniu i upowszechnianiu praw dziecka oraz metod ich ochrony, koresponduje ze standardami ochrony praw dziecka, w tym prawa do szczególnej troski i pomocy wyrażonego m.in. w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz zawartym w art. 13 Konwencji o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.) prawem do otrzymywania i przekazywania informacji.

Projekt zawiera przepis przejściowy (art. 9 ust. 1) wskazujący jednoznacznie na intencję nowelizacji, która ma dotyczyć obecnej kadencji Rzecznika Praw Dziecka. Jest to zgodne z Zasadami techniki prawodawczej, które wymagają precyzji i jednoznaczności w redagowaniu przepisów wpływających na stosunki powstałe podczas dotychczasowego obowiązywania ustawy (§ 30 Zasad).

Projekt ustawy może mieć wpływ na zwiększenie liczby postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym, Naczelnym Sądem Administracyjnym oraz wojewódzkimi sądami administracyjnymi, a w konsekwencji na zwiększenie wydatków z budżetu państwa. Trudna jest jednak do oceny kwestia, w jakim stopniu nowe uprawnienia Rzecznika Praw Dziecka będą wykorzystywane w praktyce i w związku z tym – jakie będą skutki dla budżetu.

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ**

**KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD *2422*/09/DP/ma

Warszawa, dnia *19* maja 2009 r.

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odniesieniu do *projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki nr 492 S; pismo z dnia 11.05.2009 r., nr BPS/KU-034/492/1/09) uprzejmie informuję, że przedmiot regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

**Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU
*Maciej Szpurny***

Warszawa, 10 lipca 2009 r.

BAS-WAL-1455/09

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka
(przedstawiciel wnioskodawcy senator Mieczysław Augustyn)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r., Nr 5, poz. 47) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt dotyczy zmiany ustaw z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz.U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.), z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.), z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.), z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.), z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.) oraz z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.). Zmiana ma na celu rozbudowanie uprawnień procesowych Rzecznika Praw Dziecka w postępowaniach przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi oraz Trybunałem Konstytucyjnym. Wnioskodawca zmierza również do rozszerzenia katalogu zadań Rzecznika oraz wyłączenia go z kręgu podmiotów podlegających obowiązkowi uiszczania kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym. Projekt zawiera przepisy przejściowe.

Zgodnie z art. 10 projektu, ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień, o których mowa w projekcie.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, Rzecznik Praw Dziecka, sąd, Trybunał Konstytucyjny

Warszawa, 10 lipca 2009 r.

BAS-WAL-1456/09

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka (przedstawiciel wnioskodawcy senator Mieczysław Augustyn) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt dotyczy zmiany ustaw z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz.U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.), z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.), z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.), z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.), z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.) oraz z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.). Zmiana ma na celu rozbudowanie uprawnień procesowych Rzecznika Praw Dziecka w postępowaniach przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi oraz Trybunałem Konstytucyjnym. Wnioskodawca zmierza również do rozszerzenia katalogu zadań Rzecznika oraz wyłączenia go z kręgu podmiotów podlegających obowiązkowi uiszczania kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, ruch drogowy, wyłączenie

**DYREKTOR
BIURA STUDIÓW I ANALIZ
SĄDU NAJWYŻSZEGO**
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Warszawa, dnia 14 sierpnia 2009 r.

BSA I-021-107/09

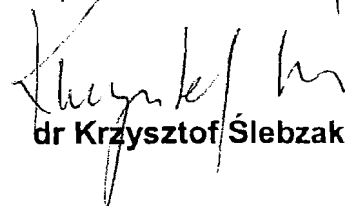
SEKRETARIAT
ZASTĘPCY SZEFA KS

WPLYNĘŁO
18. 08. 2009

Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 lipca 2009 r., PS-129/09, działając z upoważnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, uprzejmie zauważam, iż wcześniej przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka – w wersji komisyjnej – był już przedmiotem uwag zgłoszonych w piśmie z dnia 27 kwietnia 2009 r., BSA I-021-46/09. Obecny, senacki projekt tej samej ustawy w istotnych kwestiach nie różni się od już opiniowanego. W tych okolicznościach uważam, iż zachowują aktualność uwagi zgłoszone w piśmie z dnia 27 kwietnia 2009 r.

Z poważaniem

dr Krzysztof Ślebzak

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2009 r.

BSA I – 021 – 46/09

U w a g i

do projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw

Stosownie do treści art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69) Rzecznik Praw Dziecka stoi na straży praw dziecka określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencji o prawach dziecka i innych przepisach prawa, z poszanowaniem odpowiedzialności praw i obowiązków rodziców. Tak zdefiniowane zadania Rzecznika uszczegółowione przepisem art. 3 ustawy, określają zarazem szerokie ramy jego uprawnień i można je uznać za wyczerpujące. Poszukiwanie w związku z tym dalszych przedmiotowo określonych uprawnień Rzecznika nie wydaje się celowe, zwłaszcza, że niezależnie od sposobu ich wyartykułowania, zawsze będą one miały charakter przykładowy, czemu ustawodawca dał wyraz w redakcji ustępu 2 art. 3 ustawy postępując się wyrażeniem „w szczególności”. Sami projektodawcy zauważają zresztą w uzasadnieniu projektu, że zamierzone dodanie w art. 3 ustępu 5 „można wyinterpretować z dotychczas obowiązujących przepisów”.

Zasadnicze zastrzeżenia budzi proponowane dodanie w art. 10 ustawy punktów 2a – 2c. Przyjęcie takiej zmiany oznacza w istocie zrównanie uprawnień Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie procedury szczególnej. Tymczasem nie ulega wątpliwości, że określony rzeczowo zakres właściwości każdego z tych Rzeczników jest różny. O ile bowiem Rzecznikowi Praw Dziecka ustawodawca wyznaczył granice zainteresowania w samej nazwie funkcji, o tyle Rzecznikowi Praw Obywatelskich, jako organowi konstytucyjnemu przyznał uprawnienia obejmujące ogół praw obywatelskich w tym także praw dziecka. Stąd, jak się wydaje, we wzajemnej relacji między obu rzecznikami, Rzecznika Praw Dziecka w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z 6 stycznia 2000 r. wyposażono w uprawnienie, w myśl którego może on zwrócić się m.in. do Rzecznika Praw Obywatelskich o podjęcie stosownych działań w interesie dziecka, a ten obowiązany jest działania te podjąć (ust. 2 art. 10).

Odrębnym zagadnieniem jest zaskarżalność orzeczeń, ogólnie rzecz ujmując, z elementem praw dziecka. Sprowadzając to na grunt zasad jurysdykcyjnych, jest to domena sądów rodzinnych jako władzy opiekuńczej. Należy w związku z tym zauważyć, że w myśl art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami. W obu tych rodzajach spraw interes dziecka jawi się na ogół jako splot okoliczności faktycznych, co zdecydowanie ogranicza potrzebę sięgania do trzeciego środka zaskarżenia, a co przemawia przeciwko próbie tworzenia nowej, instytucjonalnej formy zaskarżalności tych orzeczeń. Jeżeli zaś taka potrzeba zajdzie, to za wystarczające uznać należy w tej mierze uprawnienie Rzecznika Praw Obywatelskich w porozumieniu z Rzecznikiem Praw Dziecka, zważywszy na treść powołanego art. 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy.

Jest znamienne, że zamierzone zmiany nie były przedmiotem zabiegów legislacyjnych poprzedzających uchwalenie ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 214, poz. 1345). Może to oznaczać brak społecznej doniosłości obecnie proponowanych zmian, a w każdym razie takiej ich rangi, iżby było uzasadnione podjęcie niezwłocznej zmiany ustawy.

Przedstawiony projekt kolejnej zmiany także nie odwołuje się do argumentów pozwalających w szerszym zakresie poddać je ocenie.

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa • Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel./fax: 022 622 05 88, 622 84 28;33 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

.dz. M O A 6 /OBSiL/2009/JS

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2009 r.

Szanowny Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do przesłanego przy piśmie PS-129/09 z dnia 17 lipca 2009 r. senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka - uprzejmieawiadamiam, że Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

D. Salajewski

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych

Dariusz Salajewski

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.

Data wpływu24.08.2009.....